

Čís. 6085.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Zaměstnanci, jenž v době, kdy zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. nabyt účinnosti, dosud činně sloužil na velkém majetku pozemkovém, nepřísluší nárok podle onoho zákona, třebaž sloužil u jiného majitele, než na kterém se domáhá zaopatřovacích požitků, a třebaž sloužil v cizině.

(Rozh. ze dne 1. června 1926, Rv II 733/25.)

Žaloba revírníka proti majiteli panství B. na Moravě byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Napadeným rozsudkem zamítl odvolací soud žalobce s jeho nárokem, aby mu byla pense, kterou z milosti od svého vystoupení ze služeb na velkostatku žalovaného, to jest od roku 1908, původně částkou 400 K, od roku 1922 částkou 800 Kč dostával, zvýšena podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 Sb. z. a n. na 4.320 Kč ročně. Zamítnutí žalobcovu nároku odůvodňuje odvolací soud tím, že žalobce v době účinnosti zákona ještě činně sloužil na velkém pozemkovém majetku a že se na něho, ježto ho nelze proto pokládati za bývalého zaměstnance na velkostatech, zákon nevztahuje, mimo to tím, že se žalobce, jak za to má odvolací soud, při vystoupení ze služeb na velkostatku žalovaného vzdal veškerých zaopatřovacích požitků vůči tehdejšímu majiteli velkostatku a jeho nástupcům. Dovolání, jež napadá tento rozsudek s hlediska dovolacích důvodů čís. 2, 3 a 4 §u 503 c. ř. s., není opodstatněno. Správným jest stanovisko odvolacího soudu, že žalobce nemá nároku na zaopatřovací požitky podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., protože v době, kdy nabyt tento zákon účinnosti (6. května 1921), byl v činné službě na velkém pozemkovém majetku a nelze ho tudíž pokládati za bývalého zaměstnance, na něhož by se zákon vztahoval. Zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. výslovně jednak v nadpisu, jednak v §u 1 uvádí, že se vztahuje na bývalé zaměstnance na velkém pozemkovém majetku, a že těmto upravuje zaopatřovací požitky. Koho zákon minil jako bývalé zaměstnance, že nikoli zaměstnance v činné službě na velkostatech, o tom nemůže býti pochybnosti. Plyne to nejen ze slov »bývalí zaměstnanci«, nýbrž také z účelu zákona, jak vysloven jest v jeho motivech, totiž v návrzích k tomuto zákonu a jejich důvodových zprávách. Účelem zákona bylo upravit snesitelně existenční poměry pensistů, pokud se týče zajistiti zaměstnance již doslouživší, avšak z obav před bídou v neaktivním poměru ještě sloužící, pro případ vstoupení do výslužby. Na zaměstnance v činné službě se zákon nevztahoval a vztahovati neměl. Původní návrh zákona, tisk poslanecké sněmovny 675 zněl na úpravu požitků úředníků velkostatků na odpočinku

a zpráva sociálně-politického výboru, tisk senátu 573, shrnujíc krátce, co na různých místech uváděla důvodová zpráva k vládnímu návrhu, poslanecká sněmovna tisk. 1130, a zpráva sociálně-politického a zemědělského výboru poslanecké sněmovny tisk 1771, v odstavci čtvrtém praví: »jedná se o p e n s i s t y a osoby, požívající darů z milosti v e s t á ř í, v kterém nejsou s t o fysicky již pracovatí a vedlejších výdělkem scházející příjmy, k uhájení existence za dnešních drahotných poměrů nutné, si opatřiti.« Že se zákon na zaměstnance v činné službě nevztahoval a vztahovati neměl, plyne i z toho, že přiznává zaměstnancům doslouživším (§ 1 písm. b) zaopatřovací požitky v nové úpravě toliko, nabyli-li nároku na vyplácení pense, to jest vstoupili-li před účinností zákona do výslužby, a že, aby to mohli, oddálil působnost zákona na 30 dní po jeho vyhlášení. Žalobce byl ke dni 6. května 1921 až do 9. května 1923, jak sám uvádí, v činné službě na velkém pozemkovém majetku jako úředník a proto se zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. a úprava zaopatřovacích požitků jím stanovená na něho nevztahuje. Opačné mínění dovolatelovo, pokud se opírá o to, že již od roku 1908 požíval a požívá pense, byť i z milosti, a že proto mu přísluší nárok na úpravu pense podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., zakládá se na mylném výkladu ustanovení §u 1 písm. a) tohoto zákona. Podle §u 1 zákona čís. 130/21 vztahuje se tento zákon na bývalé zaměstnance na velkém pozemkovém majetku a) jestliže již požívají zaopatřovacích požitků, jako pensí, provísí, darů z milosti a pod., nebo b) nabyli nároku na vyplácení pense nebo provise dříve, nežli tento zákon začal působiti. Zákon nestanoví pod písmenou a), b), kdo jest bývalým zaměstnancem, nýbrž kteří z bývalých zaměstnanců jsou účastni zaopatřovacích požitků podle tohoto zákona. Kdo není bývalým zaměstnancem, nemá nároku na požitky podle uvedeného zákona, třeba požívá již pense nebo darů z milosti a pod. Žalobce ale bývalým zaměstnancem v době účinnosti zákona nebyl. Mylně má též dovolatel za to, že sejde na tom, že v poměru k majitelům velkostatku B., pokud se týče v poměru k žalovanému jest bývalým zaměstnancem. Zákon při pojmu bývalého zaměstnance zřejmě nehledí k poměru k majiteli určitého velkostatku a jako bývalého zaměstnance míní toho, kdo, slouživ trvale na velkém pozemkovém majetku, již vůbec na něm neslouží. Nesprávným jest i názor dovolatelův, že nelze hleděti k tomu, že byl v době účinnosti zákona v činné službě na velkém pozemkovém majetku, protože činnou službu konal tehdy na velkostatku v cizině, ve Štýrsku. K službě v cizině nepřihlíží se podle čl. 1 k §u 3 zákona prováděcího nařízení ze dne 13. května 1921, č. 189 sb. z. a n. kromě výjimek tam uvedených, jde-li o započtení služby do služební doby, o to však v tomto případě nejde. Vývody dovolatelovy proti názoru odvolacího soudu, že mu zaopatřovací požitky podle zákona ze dne 18. března 1921, č. 130 sb. z. a n. nepřisluší, ježto není bývalým zaměstnancem po rozumu tohoto zákona, opodstatněny podle uvedeného nejsou.